

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică AVIZ asupra proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr.1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor

(nr.52 din 03.03.2021)

Analizând proiectul de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr.1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, cu adresa nr.52 din 03.03.2021, DIRECȚIA GENERALĂ JURIDICĂ, în temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, avizează proiectul cu următoarele observații și propuneri.

1. Prezentul proiect de hotărâre are ca obiect de reglementare modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat de Parlament prin Hotărârea nr.1531/1993, prin introducerea în acesta a Complexului Memorial "Cimitirul Eroilor" situat pe bd. Decebal, 17 din mun. Chișinău.

2. Cu titlu de informare vis-a-vis de obiectul de reglementare a proiectului prezentat, reținem că pe agenda Parlamentului se află proiectul de hotărâre nr.44 din 02.03.2021, înaintat cu titlu de inițiativă al unui alt grup de deputați în Parlament, având ca obiect de reglementare aceeași soluție legislativă și la același act normativ.

În acest sens, art.56 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului prevede că " Dacă există mai multe proiecte de acte legislative în aceeași problemă, bazate pe aceeași concepție, comisia examinează fiecare proiect în parte și le propune Parlamentului pentru a fi înglobate în cel mai cuprinzător și rezonabil proiect pentru lectura a doua."

3. Mai mult, atenționăm că la Curtea Constituțională a Republicii Moldova a fost înregistrată Sesizarea nr.17a/2021, prin care se solicită controlul constituționalității prevederilor pct.1 din Anexa nr.2, parte integrantă a Hotărârii Guvernului cu privire la privatizarea terenurilor proprietate publică a statului, în care a fost inclus terenul-cu suprafața de 1.9092 ha situat în bd.Decebal, 17 mun. Chișinău, unde e amplasat Complexul Memorial "Cimitirul Eroilor".

4. Analizând obiectul reglementării propuse în raport cu legislația națională în materie, reținem că potrivit Hotărârii Guvernului nr.932 din 14.08.2007 cu privire la privatizarea terenurilor proprietate publică a statului (abrogată prin Hotărârea Guvernului nr.91 din 11.02.2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la valorificarea terenurilor proprietate publică a statului), terenul cu suprafața de 1,9092 ha, de pe bd.Decebal,17 mun. Chișinău, pe care e situat Complexul Memorial "Cimitirul Eroilor", a fost inclus în lista terenurilor, proprietate publică a statului, supuse privatizării, fără specificarea acestuia ca monument.

Este de menționat că Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, ce reglementează raporturile juridice din domeniul proprietății publice a statului și proprietății publice a unităților administrativ-teritoriale, prevede în art.13 alin.(1) lit. b) că, **"b) obiectivele care fac parte din patrimoniul cultural național, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, cu excepția celor stabilite de lege;"** nu sunt pasibile de privatizare. Totodată, alin.(4) din același articol prevede, că **"(4) După generalizarea propunerilor privind includerea în lista bunurilor nepasibile de privatizare, organul abilitat prezintă Guvernului proiectul de listă, care, după aprobare, se prezintă Parlamentului. Lista bunurilor nepasibile de privatizare poate fi modificată, după caz."**

Concomitent, reținem că în conformitate cu prevederile art.10 alin.(6) din Legea nr.121/2007, **"Actele juridice privind înstrăinarea sau dobândirea, în folosul persoanelor fizice sau al persoanelor juridice cu capital privat, a bunurilor domeniului public, inclusiv prin privatizare, precum și actele juridice privind darea acestor bunuri în comodat persoanelor indicate sunt lovite de nulitate absolută."**

5. În partea ce ține de regimul juridic al tratatelor internaționale încheiate de către Republica Moldova, reglementat prin Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, adoptată în conformitate cu dispozițiile art.8 din Constituție, semnalăm că art.1 al legii prevede expres că inițierea, negocierea, semnarea, intrarea în vigoare, aplicarea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale ale Republicii Moldova se exercită în conformitate cu principiile și normele dreptului internațional, cu Convenția cu privire la dreptul tratatelor (Viena, 1969), Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, precum și în conformitate cu prevederile tratatelor.

Astfel, Hotărârile Guvernului Republicii Moldova nr.263/1997, nr.85/1999, și nr.339/2012, prin care au fost aprobate Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Federale Germania cu privire la îngrijirea mormintelor germane de război din Republica Moldova, Acordul între Guvernul Republicii

Moldova și Guvernul Republicii Ungare cu privire la păstrarea și eternizarea memoriei militarilor și victimelor civile căzute în războaie și cu privire la statutul înmormântărilor și Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova, sunt acte juridice cu forță obligatorie în ordinea juridică internă, în acord cu prevederile art.11 din Convenția de la Viena și art.4 alin.(1) din Legea nr.595/1999. Iar o încetare a efectelor tratatelor internaționale poate avea loc doar prin suspendare, denunțare sau stingere, astfel cum prevede Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor în Partea V, Secțiunea 3 și Legea nr.595/1999 în Capitolul IV.

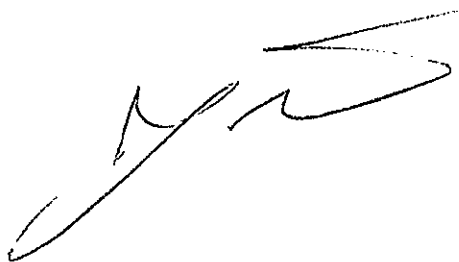
Prin urmare, încheierea și executarea tratatelor internaționale, obligă Republica Moldova să se conformeze principiilor și normelor internaționale de drept, precum și dispozițiilor constituționale și legale naționale, care guvernează problemele tratatelor, și să le execute cu bună-credință atâta timp cât acestea sunt în vigoare.

6. Din punct de vedere al procedurii legislative, semnalăm că proiectul de hotărâre urmează a fi supus avizării de către autoritățile publice de specialitate de competența cărora ține problema abordată în proiectul de hotărâre, precum și necesită o fundamentare economico-financiară, astfel cum prevede art.47 din Regulamentul Parlamentului și Secțiunea a 5-a din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

7. Referitor la concordanța proiectului cu normele de tehnică legislativă și uzanțele de redactare ale actelor normative, **titlul proiectului și partea dispozitivă a Articolului unic**, urmează a fi redactate după următorul model:

a) **Hotărâre pentru modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.1531/1993**”;

b) **”Articolul unic. - La compartimentul “Municipiul Chișinău” din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.15–17, art.24), cu modificările ulterioare, după poziția ... se introduce poziția ... cu următorul cuprins: ”.**

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală